QORTI ĊIVILI – PRIM'AWLA

ONOR. IMĦALLEF DR. MIRIAM HAYMAN LL.D.

Rikors Ġuramentat Nru.: 91/2016 MH

Illum, 28 ta' Ġunju, 2019

Albert Attard (ID. 6551553(M))

Henry Attard (ID. 682951(M))

Chris Sant (ID. 43870(M))

Shaun Arrigo (ID. 171267(M))

Rino Muscat Scerri (ID. 266035(M))

Emmanuel Micallef (ID. 125166(M))

Joseph Casha (ID. 283454(M))

John Dalli (ID. 84446(M))

Mark Darmanin Kissaun (ID. 115971(M))

Smyth Dunbar (ID. 45789(M))

Trevor Sullivan (ID. 562157(M))

Paul Gauci (ID. 174454(M))

Paul Cremona (ID. 176361(M))

Gordon Mizzi (ID. 824447(M))

Alfred Mangion (ID. 773544(M))

Peter Gatesy (ID. 5364(A))

Jamie Sammut (ID. 188792(M))

Norman Mifsud (ID. 395239(M))

Matthew Sammut (ID. 32367(G))

Philip Grima (ID. 403261(M))

Joe Grech (ID. 147844(M))

Chris Busuttil (ID. 199278(M))

vs

Awtorita' għat-Trasport f'Malta

Il-Qorti;

Rat **ir-rikors ġuramentat** tal-atturi tat-3 ta' Frar 2016 li permezz tiegħu ppremettew:

1. *"Illi l-atturi huma sidien ta' yachts li jirmiġġjaw f'Ta' Xbiex Yacht Marina, Ta' Xbiex.*

2. *Illi l-yacht marina in kwistjoni tinsab u ilha snin twal fi istat ta' abbandun. Din is-sitwazzjoni ma nbidlitx u anzi riċentement seħħew numru ta' serqiet minn numru ta' yachts fil-marina in kwistjoni.*

3. *Illi in effetti kif ġja ġie rilevat f'ittra uffiċjali mibgħuta preċedentement lill-Awtorita' intimata ħafna mill-kaptelli li hemm ma' l-art bejn it-triq u l-baħar huma mkissrin b'tali mod illi wieħed jista' faċilment iweġġa' jekk jaqa' fihom. Ġie rilevat ukoll illi l-booths minfejn jigi supplit l-elettriku għall-yachts*

m'humiex imsakkrin u huma perikolużi. Dan ifisser illi apparti l-periklu evidenti terzi persuni jistgħu jutilizzaw tali booths a spejjeż tal-mittenti, kif qed isir.

4. *Illi nonostante li l-Awtorita' intimata giet interpellata sabiex tirrimedja dawn il-hsarat baqghat inadempjenti.*

5. *Illi l-atturi inkarigaw lill-Inginier Konrad Maistre biex iħejji "risk assessment report" liema rapport tħejja u kopja tiegħu qed tiġi annessa u mmarkata Dok B.*

Għaldaqstant l-esponenti jitolbu umilment li din l-Onorabbli Qorti jogħġobha

i) *Tiddikjara illi l-Awtorita' intimata hija responsabbli għall-manutenzjoni u riparazzjonijiet neċessarji li hemm bżonn isiru f'Ta' Xbiex Yacht Marina, Ta' Xbiex.*

ii) *Tiddikjara u telenka liema huma x-xogħolijiet li l-Awtorita' intimata hija obbligata teżegwixxi, occorrendo bin-nomina ta' periti nominandi.*

iii) *Tikkundanna lill-Awtorita' intimata teżegwixxi tali xogħlijiet.*

iv) *Tawtorizza lill-esponenti sabiex, f'każ li l-Awtorita' intimata tonqos milli teżegwixxi tali xogħlijiet, ikunu awtorizzati jeżegwixxu x-xogħolijiet huma u dan a spejjeż ta' l-Awtorita' intimata.*

Bl-ispejjeż u l-intimati inġunti in subizzjoni."

Rat il-lista tax-xhieda u d-dokumenti annessi mar-rikors ġuramentat.

Rat **ir-risposta ġuramentata tal-Awtorita' konvenuta tal-11 ta' Mejju 2016**[1] li permezz tagħha esponiet:

1. *Illi preliminarjament, kull wieħed mill-atturi għandu jġib prova tal-interess ġuridiku tiegħu f'din il-kawża u jikkonferma illi ta l-kunsens tiegħu biex jissieħeb f'din il-proċedura;*

2. *Illi, preliminarjament ukoll, l-atturi m'għandhomx il-jedd li jmexxu b'din l-azzjoni stante illi preżentement huma mhumiex qegħdin iħallsu r-rati applikabbli għalihom bħala utenti tal-marina ġestita mill-Awtorita' f'Ta' Xbiex u qed jirrifjutaw illi jiffirmaw ftehim ta' rmiġġ u jassumu l-kundizzjonijiet li qed titlob l-Awtorita'. Għalhekk, huma qed jokkupaw spazji fl-istess marina <u>illegalment u abbużivament</u>, m'għandhomx id-dritt li jibqgħu jorbtu fl-imsemmija marina, u wisq anqas li jressqu kawża dwar il-faċilitajiet fl-istess marina;*

3. *Illi fil-mertu, l-Awtorita' ma tistax titqies responsabbli għal allegati ħsarat u nuqqas ta' manutenzjoni. Huwa fatt magħruf għall-atturi illi l-Awtorita' ilha beħsiebha tniedi proċess ta' privatizzar tal-marina, proprju sabiex il-faċilitajiet fil-marina jiġu modernizzati, mtejba u msebbħa. Madanakollu, bl-aġir abbużiv tagħhom li qed jisfida sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali, l-atturi qegħdin ifixklu dan il-proċess tal-privatiżżar tal-operat tal-marina – dan bi ħsara mhux biss għall-Awtorita' iżda wkoll għall-utenti l-oħra li jixtiequ jgawdu mill-iżvilupp u tisbiħ li jista' jsir lill-faċilitajiet tal-marina u l-inħawi*

[1] Fol 28 et seq

tal-madwar. F'dan ir-rigward, l-eċċipjenti formalment tirriserva kull jedd li għandha, ***inkluż li tfittex lill-atturi għal danni*** *li jkopru mhux biss okkupazzjoni illegali tal-marina, iżda wkoll telf ta' concession fees u telf ta' investiment;*

4. *Fi kwalunkwe' każ, l-attur jeħtieġ illi jġibu prova tal-allegazzjonijiet tagħhom dwar il-kundizzjoni tal-marina;*

5. *Salv eċċezzjonijiet oħra permissibbli mil-liġi.*

Bl-ispejjeż u ***b'riżerva għad-danni*** *kif fuq spjegat.*

Dikjarazzjoni ta' fatti ai termini tal-Artikolu 158(3)(ċ) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta:

1.1 *Illi preliminarjament, kull wieħed mill-atturi għandu jġib prova tal-interess ġuridiku tiegħu f'din il-kawża;*

1.2 *Kull wieħed mill-atturi għandu wkoll jikkonferma illi ta l-kunsens tiegħu biex jissieħeb f'din il-proċedura;*

2.1 *Illi l-atturi m'għandhomx il-jedd li jmexxu b'din il-kawża, għar-raġunijiet li ser jingħad;*

2.2 *Illi l-kawża preżenti jeħtieġ tiġi kkunsidrata fl-isfond ta' kawża Kostituzzjonali li tinvolvi l-istess partijiet [Peter sive Rino Muscat Scerri v*

Awtorita' għat-Trasport f'Malta et, 71/2011] u li ġiet deċiża b'mod finali mill-Qorti Kostituzzjonali b'sentenza tal-5 ta' Frar, 2015.

2.3 *Illi f'dawk il-proċeduri, l-atturi kienu sostnew illi huma kellhom kirja jew konċessjoni "permanenti" li tintitolahom jorbtu l-yachts tagħhom versu berthing fee fiss kull sena fil-Marina ta' Ta' Xbiex, operata mill-Awtorita' għat-Trasport f'Malta. Huma saħqu għalhekk illi meta l-Awtorita' talbithom jiffirmaw ftehim ġdid b'kundizzjonijiet ġodda u drittijiet ta' rmiġġ ogħla, hija kienet qiegħda tikser id-drittijiet tagħhom ta' proprjeta';*

2.4 *Illi essenzjalment, huma riedu illi jibqgħu iħallsu rati irriżorji, ferm orħos minn dawk tas-suq, u ma ridux illi jassumu obbligi, inkluż dawk relatati ma' saħħa u sigurta', li huma standard f'kull marina serja;*

2.5 *Illi f'sentenza tas-17 ta' Marzu, 2014, l-Ewwel Onorabbli Qorti kienet laqgħet it-talbiet tar-rikorrenti, filwaqt pero' li osservat u rrikonoxxiet illi l-Awtorita' kellha kull dritt li taġġorna l-"miżata" applikabbli "b'mod ragonevoli minn zmien ghal zmien."*

2.6 *Illi wara appell imressaq mill-Awtorita' esponenti, b'sentenza tal-5 ta' Frar, 2015, il-Qorti Kostituzzjonali ħassret is-sentenza msemmija u ċaħdet għal kollox it-talbiet tar-rikorrenti; Il-Qorti kkonkludiet illi l-atturi ma kellhom ebda "jedd ta' rmiġġ permanenti" kif kienu qed jippretendu fil-kawża u ikkonfermat illi l-Awtorita' esponenti kellha kull dritt illi teżiġi illi l-atturi, jekk iridu jkomplu jirmiġġaw fil-Marina operata mill-Awtorita' esponenti f'Ta' Xbiex, jiffirmaw kuntratt ġdid ta' rmiġġ b'kundizzjonijiet ġodda [Sentenza annessa bħala* **Dok TM 1***];*

2.7 *Illi jsegwi illi l-atturi m'għandhomx jedd illi jippretendu illi jibqgħu jirmiġġaw fil-marina ta' Ta' Xbiex u jużaw il-faċilitajiet tagħha mingħajr ma*

jiffirmaw kuntratt ġdid u filwaqt illi jibqgħu iħallsu r-rati viġenti qabel id-dħul fis-seħħ tal-Avviż Legali 103 tal-2011;

2.8 *Illi minkejja din is-sentenza, l-atturi għadhom qed jinsistu illi jibqgħu bl-istess kundizzjonijiet u qegħdin jiddepożitaw d-drittijiet ta' rmiġġ fir-reġistru tal-Qorti, bir-rati preċedenti. Dippiu' qegħdin jirrifjutaw li jiffirmaw ftehim ta' rmiġġ u jassumu l-kundizzjonijiet ġodda li qed teżiġi l-Awtorita';*

2.9 *Illi għalhekk huma preżentement qed jokkupaw spazji fil-marina ta' Ta' Xbiex <u>illegalment u abużivament</u>;*

2.10*Isegwi illi l-atturi m'għandhomx il-jedd illi jmexxu b'din il-kawża dwar kundizzjonijiet fil-marina;*

3.1 *Illi fil-mertu, l-Awtorita' ma tistax titqies responsabbli għal allegati ħsarat u nuqqas ta' manutenzjoni;*

3.2 *Illi b'rabta ma' dan, l-Awtorita' esponenti tirrileva illi huwa fatt magħruf għall-atturi illi l-Awtorita' ilha snin bl-intenzjoni li tniedi proċess ta' privatizzar tal-marina, proprju sabiex il-faċilitajiet fil-marina jiġu modernizzati, mtejba u msebbħa;*

3.3 *Madanakollu, kif avżati f'numru ta' ittri, inkluż ittra uffiċjali tat-2 ta' Diċembru, 2015 (Numru 4129/2015 – kopja annessa bħala* **Dok TM 2** *u kontroprotest preċedenti* **Dok TM 3***), bl-aġir abbużiv tagħhom li qed jisfida sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali, l-atturi qegħdin ifixklu l-proċess tal-privatiżżar tal-operat tal-marina – dan bi ħsara mhux biss għall-Awtorita' iżda wkoll għall-utenti l-oħra li jixtiequ jgawdu mill-iżvilupp u tisbiħ li jista' jsir lill-faċilitajiet tal-marina u l-inħawi tal-madwar.*

3.4 Illi f'dan ir-rigward, l-eċċipjenti formalment tirriserva kull jedd li għandha, ***inkluż li tfittex lill-atturi għal danni*** *li jkopru mhux biss okkupazzjoni illegali tal-marina, iżda wkoll telf ta' concession fees u telf ta' investiment;*

4.1 Fi kwalunkwe' każ, l-attur jeħtieġ illi jġibu prova tal-allegazzjonijiet tagħhom dwar il-kundizzjoni tal-marina;

5.1 Illi ***ai termini tal-Artikolu 158(3)(ċ) tal-Kapitolu 12,*** *u fid-dawl tas-suespost, jiġi dikjarat illi l-fatti kif dikjarati mill-atturi huma kontestati u jeħtieġ illi jiġu ippruvati.*

Bl-ispejjeż kontra l-atturi, minn issa nġunti għas-subizzjoni."

Rat il-lista tax-xhieda u d-dokumenti annessi mar-risposta ġuramentata.

Rat il-provi kollha mressqa mill-partijiet u n-Noti ta' Sottomissjonijiet skambjati bejniethom.

Rat ir-rapport tal-perit legali nkarigat minnha Dr Marco A. Ciliberti.

Rat illi nonostante l-fatt li l-atturi ddikjaraw li ser jippreżentaw nota ta' kritika għar-rapport tal-perit legali[2] huma naqsu li jagħmlu dan.

Rat illi waqt is-seduta tas-16 t'April 2018[3] id-difensur tal-atturi rrinunzja t-talbiet f'isem l-attur Gordon Mizzi (K.I. 824447M).

Rat illi fil-mori tal-proċeduri miet l-attur Rino Muscat Scerri (K.I. 266035M)[4].

[2] Seduta tat-23 t'Ottubru 2017 a fol 110
[3] Fol 480
[4] Ċertifikat tal-mewt a fol 494

Rat in-Nota tal-atturi a fol 487 tal-proċess. In vista tal-fatt li baqgħet ma saret ebda talba minn xi persuna sabiex tkompli l-kawża minflok il-mejjet u lanqas saret talba minn xi parti fil-kawża sabiex il-kawża tkompli ssir f'isem l-eredi preżunt jew preżunti tal-mejjet, fl-4 ta' Frar 2019[5] il-Qorti ordnat li l-kawża odjerna tkompli f'isem il-mejjet Rino Muscat Scerri stante lil kawza kienet wasslet għas-sentenza.

Rat illi l-kawża tħalliet għall-lum għas-sentenza.

Rat l-atti l-oħra tal-kawża.

Ikkunsidrat:

Fil-kawża odjerna l-atturi, li ddikjaraw li huma sidien ta' *yachts* li jirmiġġaw fil-Yacht Marina, Ta' Xbiex, talbu lill-Qorti fost oħrajn sabiex issib li l-Awtorita' konvenuta hija responsabbli għall-manutenzjoni u riparazzjonijiet neċessarji li hemm bżonn isiru f'Ta' Xbiex Yacht Marina, Ta' Xbiex u tordnalha biex teżegwixxi tali xogħlijiet.

Minn naħa tagħha l-Awtorita' konvenuta, oltre għal eċċezzjonijiet ta' natura preliminari, irrespinġiet il-pretensjonijiet attriċi bħala nfondati fil-fatt u fid-dritt.

PROVI

1. Xehdu permezz ta' affidavit **l-atturi Alfred Mangion, Paul Cremona, Henry Attard, Gordin Mizzi, Emanuel Micallef, Trevor Sullivan, Joseph Grech, John Dalli, Joseph Casha, Peter Muscat Scerri u Sheila Dunbar Smith**[6]**.** Mill-assjem tax-xhieda tagħhom irriżulta li –

[5] Fol 497
[6] Affidavita a fol 159 et seq

i. Huma proprjetarji ta' *yachts* li jorbtu fil-Yacht Marina f'Ta' Xbiex;

ii. Fil-fehma tagħhom il-*yacht marina* in kwistjoni kienet tinsab fi stat ta' telqa minħabba fost oħrajn:

(a) *slabs* tal-*concrete* ħdejn id-dgħajjes li huma maqsumin

(b) *mains* tad-dawl miftuħin u mkissrin

(c) nuqqas ta' dawl u nuqqas ta' sigurta'

(d) problema ta' parkeġġ matul il-ġurnata

(e) mains tal-ilma huma miftuħin u diversi minnhom mhumhiex imsakkra b'dana li jiġu n-nies jieħdu l-ilma minn hemm u l-kont iżda jiġi fuqhom

(f) serq minn fuq id-dgħajjes

iv. L-Awtorita' nterpellathom b'ittra uffiċjali sabiex ineħħu d-dgħajjes tagħhom minn hemm u kienu qed jitolbuhom l-arretrati ta' *berthing fees*;

v. Ftit snin ilu huma irċevew ittra b'kuntratt anness magħha fejn ġew avżati li l-kundizzjonijiet ser jinbidlu, madankollu ma kien hemm ebda ndikazzjoni li ser isir xi nvestiment jew titjib fil-yacht marina in kwistjoni. Kienu ntavolaw anke kawża kostituzzjonali għax sostnew li kellhom *berth* permanenti iżda tilfuha fl-appell. Kienu anke marru quddiem il-Qorti Ewropea għad-drittijiet tal-Bniedem iżda għalxejn;

vi. In vista tal-problemi li kellhom mal-Awtorita' konvenuta huma kienu qegħdin jiddepożitaw il-*berthing fees* il-Qorti;

vii. Huma kkommissjonaw lill-Inġinier Konrad Maistre biex jagħmlilhom rapport dwar ir-riskju tal-marina u li ġie esibit in atti[7] u maħluf minnu waqt is-seduta tal-24 ta' Novembru 2016[8].

---

[7] Fol 6 et seq

[8] Fol 179

2. Xehdet l-**ispettur Lara Butters**[9] mill-għassa tal-Imsida li esebit numru ta' okkorrenzi dwar serqiet li saru mill-inħawi tal-marina in kwistjoni. Pero' hija speċifikat in kontro-eżami li r-rapporti eżibiti huma dawk li daħlu dwar dgħajjes irmiġġjati Ta' Xbiex u għalhekk mhux neċessarjament dgħajjes irmiġġjati fiż-żona li tirreferi għaliha l-kawża odjerna.

3. Xehed **Konrad Muscat** għan-nom tal-Awtorita' konvenuta[10] li qal li huwa nvolut fil-proċess ta' privatizzazzjoni tal-marina. Huwa qal li mal-Awtorita' l-atturi ma ressqux l-ilmenti li qed iressqu fil-kawża odjerna. Qal ukoll li l-Awtorita' ma kinitx qed tagħmel manutenzjoni u investiment fi Gzira Gardens Marina peress illi kien il-ħsieb tagħha li tipprivatizza l-istess marina, liema proċess ta' privatizzazzjoni kien qiegħed jiġi frustrat bl-aġir tal-atturi nnifishom li qegħdin jirrifjutaw li jaċċettaw ftehim u tariffi ġodda u anke billi ntavolaw il-kawża odjerna.

B. EĊĊEZZJONIJIET PRELIMINARI

L-Awtorita' konvenuta ressqet żewġ eċċezzjonijiet preliminari li t-tnejn li huma huma ppernjati fuq l-allegat nuqqas t'interess ġuridiku tal-atturi li jippromwovu l-kawża odjerna. In vista tan-natura tagħhom sejrin jiġu trattati qabel kull konsiderazzjoni oħra.

Dawn l-eċċezzjonijiet li ser jiġu trattati flimkien jgħidu hekk –

[9] Fol 178
[10] Fol 211 et seq

"1. Illi preliminarjament, kull wieħed mill-atturi għandu jġib prova tal-interess ġuridiku tiegħu f'din il-kawża u jikkonferma illi ta l-kunsens tiegħu biex jissieħeb f'din il-proċedura;

2. Illi, preliminarjament ukoll, l-atturi m'għandhomx il-jedd li jmexxu b'din l-azzjoni stante illi preżentement huma mhumiex qegħdin iħallsu r-rati applikabbli għalihom bħala utenti tal-marina ġestita mill-Awtorita' f'Ta' Xbiex u qed jirrifjutaw illi jiffirmaw ftehim ta' rmiġġ u jassumu l-kundizzjonijiet li qed titlob l-Awtorita'. Għalhekk, huma qed jokkupaw spazji fl-istess marina illegalment u abbużivament, m'għandhomx id-dritt li jibqgħu jorbtu fl-imsemmija marina, u wisq anqas li jressqu kawża dwar il-faċilitajiet fl-istess marina;"

Il-ġurisprudenza li tirrigwarda l-interess ġuridiku meħtieg sabiex persuna tkun tista' tipprocedi fil-Qorti b'kawża kontra persuna jew persuni oħra hija voluminuża. Fil-każ fl-ismijiet **Integrated-Capabilities (Malta) Ltd et vs Crowd Shout Holdings Ltd et deċiż fil-31 t'Ottubru 2016** il-Qorti qalet hekk-

*"Fis-sentenza li tat fit-23 ta` April 2013 fil-kawża **"Amedeo Barletta noe et v. L-Awtorita` tas-Servizzi Finanzjarji ta` Malta"** din il-Qorti (PA/JRM) qalet hekk:-*

*"Illi l-Qorti tqis li meta wieħed iħares lejn is-siwi ta` eċċezzjoni li tqanqal dubju dwar jekk hemmx tassew l-interess ġuridiku tal-parti attriċi li ssostni l-kawża, wieħed irid iżomm ma` dak li jipprovdi l-artikolu 780 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta` Malta u mal-prinċipji li sa minn zmien twil ilu ssawru biex ifissru x`inhu meħtieġ biex tali interess isejjes il-jedd tal-azzjoni. Biex tali interess ikun tutelat minn karattru ġuridiku, irid ikun iwassal għal riżultat ta` utilita` u vantaġġ għal min irid jeżerċita l-jedd (Ara App. Ċiv. 13.2.1953 fil-kawża fl-ismijiet **Manche` vs Montebello** (Kollez. Vol: XXXVII.i.56), b`mod li jekk l-azzjoni ma tistax twassal biex ipproduċi tali riżultat għal min jibdiha, dik l-azzjoni ma tistax treġi (P.A. 7.1.1953 fil-kawża fl-ismijiet **Camilleri vs Sammut** (Kollez. Vol: XXXVII.ii.605). Kien minħabba dan il-prinċipju li għadd ta` sentenzi caħdu l-jedd tal-azzjoni lil min ried jikseb`sentenza biss dikjarazzjoni mingħajr oġġett materjali (Ara App. Ċiv. 8.6.1942 fil-kawża fl-ismijiet **Cortis vs Bonello** (Kollez. Vol: XXXI.i.218);*

Illi, minbarra dan, u dejjem għal dak li jirrigwarda l-aspett tal-attwalita` tal-interess f`attur, irid jintwera li dak l-interess jibqa` jseħħ matul il-ħajja kollha tal-azzjoni, u mhux biss fil-bidu tagħha, għaliex jekk dan l-interess jintemm fix-xejn, il-konsegwenza immedjata tkun li l-imħarrek jinħeles milli jibqa` fil-kawża (App. Ċiv. 17.2.1993 fil-kawża fl-ismijiet ***Sammut et noe vs Attard*** *(Kollez. Vol: LXXVII.ii.246).*

Hu stabilit ukoll mill-Qrati li dak li jfisser l-interess tal-attur għandu jkun jidher mill-att innifisu li bih tinbeda kawża (Ara App. Ċiv. 3.12.1984 fil-kawża fl-ismijiet ***Borg vs Caruana*** *(Kollez. Vol: LXVIII.ii.232) u l-għadd ta` sentenzi hemm imsemmija, u għalkemm il-mottiv tal-interess mhux meħtieġ li jkun imsemmi fir-Rikors Maħluf, għandu jirriżulta mill-provi jekk kemm-il darba jiġi kuntrastat (Ara App. Ċiv. 12.12.1983 fil-kawża fl-ismijiet* ***Ignazio Gatt vs Michael Debono et****). Illi l-interess mhux tabilfors ikun wieħed li jiġi kwantifikat f`somma determinata ta` flus jew ġid, u jista` jeżisti wkoll fejn jimmira li jħares jew jagħti għarfien għal jedd morali jew suġġettiv (P.A. 13.10.1952 fil-kawża fl-ismijiet* ***Axiaq vs Mizzi noe et*** *(Kollez. Vol: XXXVI.ii.532), imbasta l-jedd invokat ma jkunx wieħed ipotetiku (App. Ċiv. 15.12.1932 fil-kawża fl-ismijiet* ***Scolaro vs Bailey*** *(Kollez. Vol: XXVII.ii.195);"*

*Hekk ukoll fis-sentenza li tat fis-17 ta` Mejju 2011 fil-kawża "****MrBookmaker.com Ltd. v. Stichting De Nationale Sporttotalisator, entita` estera****" din il-Qorti (PA/FS) qalet:-*

"Din il-Qorti kif presjeduta, fil-kawża fl-ismijiet ***Maria Tabone et vs Joseph Schembri****, deċiża fit-30 ta` Jannar, 2007 qalet: "Dwar il-kunċett ta` l-interess ġuridiku, jibda biex jingħad, li - Fil-kawża fl-ismijiet* ***Giulia Maria Millard vs George Said et noe*** *deċiża mill-Onorabbli Qorti ta` l-Appell Superjuri [LXXII-I-II-299] ingħad li biex wieħed jista` jingħad li għandu interess ġuridiku li jipproponi azzjoni, hemm bżonn li l-kawża li jipproponi tkun tista' tipproduċilu riżultat utli jew vantaġġjuż għalih.*

Fil-kawża fl-ismijiet ***Alexander Eminyan vs John Mousu` pro et nomine*** *deċiża mill-Onorabbli Qorti ta` l-Appell Superjuri fit-28 ta` Frar, 1997 [LXXXI-11-429] ġie ritenut li l-interess ġuridiku jrid ikun reali u attwali u għandu jiskaturixxi minn vjolazzjoni jew theddida ta` vjolazzjoni ta` xi dritt li jappartjeni lill-attur u f`dan is-sens allura jrid ukoll ikun personali. Irid jiġi stabbilit in-ness ġuridiku bejn l-aġir abbusiv u illegali allegatament kommess mill-konvenut u d-danni jew almenu l-preġudizzju allegatament kommess mill-konvenut u d-danni jew almenu l-preġudizzju allegatament subit mill-attur konsegwenzjali għal tali aġir.*

*L-interess irid ikun ġuridiku, ċioe` bbażat fuq xi dritt pretiż leż ta` l-atturi. (Mattirolo Vol. I pag.50; Mortara VoII p.588). Il-**Mattirolo** f`dan ir-rigward jispjega li :-*

"L`azione compete soltanto e tutela dei diritti; l`interesse e` scompagnato dal diritto, non vi ha azione, non guidizio possibile; cosi che, per istituire un giudizio, non basta che un fatto d`altro pregudichi I nostri interessi, ma occorre che questo fatto arrechi un danno giuridico, che non esiste se non e` `injuria datum`, se cioe` non e` prodotto da chi esorbitando dalla sfera del diritto proprio, offende un nostro diritto."

Il-liġi qegħda hemm biex tipproteġi dak l-interess li għandu dritt bħala bażi tiegħu. Huwa għalhekk, li jingħad li l-interess huwa l-miżura ta` l-azzjoni.L-interess irid ikun dirett, personali, konkret jew attwali ċjoe' jrid joħroġ minn stat attwali ta` vjolazzjoni ta` dritt. (Ara **Philip Andrew Ransley et vs Emanuel Coleiro et noe** deċiża mill-Qorti ta` l-Appell fid-29 ta` Jannar 1997).

*Illi minbarra dan, u dejjem għal dak li jirrigwarda l-aspett ta` l-attwalita` tal-interess f`attur, irid jintwera li dak l-interess jibqa` jseħħ matul il-ħajja kollha tal-azzjoni, u mhux biss fil-bidu tagħha, għaliex jekk dan l-interess jonqos, il-konsegwenza hija li l-konvenut jiġi liberat mill-osservanza tal-ġudizzju. Hekk ġie ritenut fil-kawża **Joseph Sammut et noe vs Carmelo Attard** Appell Ċivili datat 17 ta` Frar 1993. Illi ġie ritenut ukoll li l-interess mhux bilfors ikun wieħed li jiġi kwantifikat f`somma determinata ta` flus jew ġid, u jista` jkun ukoll meqjus imsejjes, jekk jimmira li jħares jew jagħti għarfien għall-jedd morali jew suġġettiv, imbasta l-jedd invokat ma jkunx wieħed ipotetiku. (Ara **Axiaq vs Mizzi noe et** Prim Awla Qorti Ċivili deċiża fit-13 ta` Ottubru 1952, **Scolaro vs Bailey**, Appell Ċivili deċiż fil-15 ta` Diċembru 1932, **Tarcisio Barbara vs Emanuel Azzopardi, John Bondin**, Prim`Awla Qorti Ċivili deċiż fit- 28 ta` Marzu 2003).*

*Dan il-prinċipju ġie ribadit fil-kawża **Falzon Sant Manduca vs Weale**, deċiża mill-Qorti ta` l-Appell fid-9 ta` Jannar 1959, fejn intqal li l-interess irid ikun ġuridiku, jiġifieri jkollu l-elementi meħtieġa biex isawru l-interess ta` l-attur, iżda dan l-interess m`hemmx għalfejn ikun jissarraf fi flus jew f`valur ekonomiku. Il-Qrati tagħna, saħansitra taw deċiżjonijiet fis-sens li persuna għandha nteress li tiġi msejħa fil-kawża anke fejn la tista` tirbaħ il-kawża u lanqas tista` tiġi kkundannata, imma biss għaliex il-kwistjoni tirrigwarda jeddijiet tagħha u għall-integrita` tal-ġudizzju. (Ara **Lawrence Farrugia vs Joseph Fava** deċiża mill-Qorti ta` l-Appell fit-18 ta` Mejju 1995).*

Għalhekk jekk wieħed jipprova jiġbor dawn il-prinċipji fil-qasir wieħed jista` jgħid li l-interess ġuridiku:

-irid ikun attwali [jeżisti fil-mument li tiġi proposta l-azzjoni riferibbilment għal ksur ta` jedd u jibqa` jeżisti fil-kors kollu tal-kawża]
- irid ikun dirett
- irid ikun leġittimu [konformi għal dritt ta` l-attur, u mhux biss interess]
- irid ikun ġuridiku [interess li jadixxi l-Qorti biex jottjeni dak li jitlob]
- l-azzjoni trid tkun kapaċi li twassal lill-attur għall-otteniment ta` vantaġġ u utilita`
- għandu jiskaturixxi minn vjolazzjoni jew theddida ta` vjolazzjoni ta` xi dritt li jappartjeni lill-attur
- il-kawża li jipproponi tkun tista` tipproduċilu riżultat utli jew vantaġġjuż għalih.
- Irid jiġi stabbilit in-ness ġuridiku bejn l-aġir abbusiv u illegali allegatament kommess mill-konvenut u d-danni jew almenu l-preġudizzju allegatament subit mill-attur konsegwenzjali għal tali aġir
- Ma jistax ikun ipotetiku, għalkemm jista` jirreferi għal jedd morali jew suġġettiv."

*Illi fis-sentenza **Onor. E. Fenech Adami vs Dr. George Abela et** (App. Ċiv. (Imħ JSP) – 6 ta` Ottubru 1999 – Vol. LXXXIII. Ii.331) l-Onorabbli Qorti ta` l-Appell sostniet:-*

"Illi d-definizzjoni aċċettata fil-ġurisprudenza nostrana ta` interess ġuridiku hija dik tal-**Mortara** li jgħid li l-interess ġuridiku huwa `l`utilita` finale della domanda giudiziale nel tema dell`asserita` esistenza o violazione del diritto".

Illi għalkemm fis-sistema tagħna tista` tingħata dikjaratorja huwa rekwizit essenzjali li jkun hemm dritt legali li jkun il-bażi li bih l-attur ikun jista` jippromwovi u jitlob l-aċċertament tiegħu permezz ta` l-awtorita` ġudizzjarja."

*Fil-kawża **Emilio Persiano vs Il-Kummissarju tal- Pulizija fil-kwalita` tiegħu bħala Uffiċjal Prinċipali ta` l- Immigrazzjoni** (P.A. (JRM) 18 ta` Jannar 2001 – Ċit. Numru 1790/00/JRM), il-Qorti qalet hekk :-*

"Illi għal bosta snin il-Qrati tagħna fissru li l-elementi meħtieġa biex isawru interess ta` l-attur f`kawża huma tlieta, u jiġifieri li l-interess irid ikun ġuridiku, li l-interess irid ikun dirett u personali u li dak l-interess ikun attwali. B`ta` l-ewwel, wieħed jifhem li dak l-interess għandu jkollu mqar iż-żerriegħa ta` l-eżistenza ta` jedd u l-ħtieġa li tilqa` għal kull attentat ta` ksur tiegħu minn ħaddieħor. Dan l-interess m`hemmx għalfejn ikun jissarraf fi flus jew f`valur ekonomiku [ara per eżempju, Qorti ta` l-Appell fil-kawża fl-ismijiet "**Falzon Sant Manduca vs Weale**", maqtugħa fid-9 ta` Jannar 1959, Kollezz. Vol XLIII.i.11".

*Fis-sentenza fl-ismijiet **J. Muscat et vs R. Buttigieg et** (App. Ċiv. 27 ta` Marzu 1990 – Vol. LXXIV.iii.481) intqal: "L-interess irid ikun a) ġuridiku, jiġifieri d-*

domanda jrid ikun fiha ipotesi ta` l-eżistenza ta` dritt u l-vjolazzjoni tiegħu: b) dirett u personali: fis-sens li huwa dirett meta jeżisti fil-kontestazzjoni jew fil-konsegwenzi tagħha, personali fis-sens li jirrigwarda l-attur, ħlief fl-azzjoni popolari; c) attwali fis-sens li jrid joħroġ minn stat attwali ta` vjolazzjoni ta` dritt, jiġifieri l-vjolazzjoni attwali tal-liġi trid tikkonsisti f`kondizzjoni pożittiva jew negattiva kontrarja għall-godiment ta` dritt legalment appartenenti jew spettanti lid-detentur."

Fil-kawża deċiża mill-Prim`Awla fit-2 ta` Mejju, 2002 fl-ismijiet ***George Laferla et vs Joseph Lauri et*** *ingħad li: "Huwa risaput li l-interess ta` l-attur f`kawża jrid jibqa` jissussisti matul il-ħajja ta` l-azzjoni, għaliex jekk tali interess jiġi nieqes, il-kawża ma tkunx tista` tissokta (ara "***Calleja vs Micallef****" deċiża mill-Qorti ta` l-Appell fl-1 ta`April, 1992, u "***Sammut vs Attard****" deċiża wkoll mill-istess Qorti ta` l-Appell fis-17 ta` Frar, 1993).*

*Il-Qorti tosserva wkoll li l-interess ġuridiku, irid jissussisti matul il-ħajja ta` l-azzjoni. Meta dan l-interess tal-kumpanija attriċi naqas, il-konsegwenza immedjata hija li l-konvenut għandu jiġi liberat mill-osservanza tal-ġudizzju. (****Joseph Sammut et noe vs Carmelo Attard****; App. Ċiv., 17.2.1993, Vol. LXXVII).*

Illi f`sentenza oħra tas-17 ta` Frar 1993, l-Onorabbli Qorti ta` l-Appell fl-ismijiet* ***Joseph Sammut et noe vs Carmelo Attard*** *qalet li: "l-interess ġuridiku huwa risaput, irid jissussisti matul il-ħajja ta` l-azzjoni".

*Ta` l-istess portata kienet is-sentenza li tat din il-Qorti (PA/RCP) fis- 26 ta` April, 2012 fil-kawża "***Nicholas de Giorgio v. Vincent Paul Savona et****" fejn ingħad hekk :-*

*"Illi dwar in-nuqqas ta` interess ġuridiku tal-attur fil-mument li preżenta l-kawża huwa rilevanti li jingħad li "biex wieħed jipproponi domanda f`ġudizzju, kif ukoll biex imantniha, hemm bżonn li jkollu interess fiha, jiġifieri hemm bżonn illi d-domanda ġġiblu riżultat utli jew vantaġġjuż" ("***Beatrice Manche noe –vsMaria Montebello****" A.C. - 13 ta` Frar 1953), "b`mod li jekk l-azzjoni ma twassalx biex tipproduċi tali riżultat għal min jipproponiha, dik l-azzjoni ma tistax treġi" ("***Giuseppe Camilleri et –vs Giuseppe Sammut et****"P.A. - 7 ta` Jannar 1953) u jekk ir-riżultat, jew sentenza, ma jkunx jista` jiġi użufruwit, dik l-azzjoni ma tistax tiġi protetta ("***Michelangelo Bond –vs- Carmelo Mangion et****" A.C. 27 ta` Mejju 1991; u "***Albert Calleja–vsOrazio Micallef****" A.C. - 1 ta` April 1992).*

*Fuq il-kunċett tar-riżultat vantaġġuż jew utli, ossija ta` l-utilita` ġuridika issir riferenza għas-sentenzi fl-ismijiet "***Veronica Farrugia et –vs Mary Buhagiar****" (A.C. - 2 ta` April 1993) u "***Joseph Attard et –vs Paul Baldacchino****" (A.C. - 5 ta` Ottubru 2001)."*

Fid-dawl tal-prinċipji ġurisprudenzjali suesposti il-Qorti rat l-atti u l-provi mressqa u tibda billi tinnota li l-kawża odjerna nfetħet minn tnejn u għoxrin (22) attur. Kif anke ndikat fl-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-Awtorita' konvenuta, fl-ewwel lok u bħala punt tat-tluq KULL wieħed minnhom kellu jġib prova li kien ta l-kunsens tiegħu li jkun parti mill-proċeduri odjerni. Jirriżulta li r-rikors ġuramentat ġie maħluf minn Trevor Sullivan. Kif ingħad fis-sinteżi tal-provi kienu mbagħad għaxra (10) biss mill-atturi li taw ix-xhieda tagħhom bl-affidavit u li almenu wrew li għandhom il-konsapevolezza tal-kawża u li taw il-kunsens tagħhom għaliha. Dawn huma l-atturi Alfred Mangion, Paul Cremona, Henry Attard, Gordon Mizzi, Emanuel Micallef, Trevor Sullivan, Joseph Grech, John Dalli, Joseph Casha, Peter Muscat Scerri.

It-tnax -il attur l-ieħor pero' u ċioe' Albert Attard, Chris Sant, Shaun Arrigo, Mark Darmanin Kissaun, Paul Gauci, Peter Gatesy, Jamie Sammut, Norman Mifsud, Matthew Sammut, Philip Grima, Smyth Dunbar[11] u Chris Busuttil la qatt dehru quddiem il-Qorti u lanqas almenu ippreżentaw affidavit. Ħjiel ta' nteress ġuridiku da parti ta' dawn l-atturi partikolari għalhekk ma tressaq imkien.

Inoltre, in kwantu l-premessa ntroduttorja li fuqha l-atturi bbażaw l-ilmenti tagħhom kontra l-Awtorita' konvenuta kienet li huma "*sidien ta' yachts li jirmiġġjaw f'Ta' Xbiex Yacht Marina, Ta' Xbiex*", kien jispetta lilhom li jġibu l-prova tal-interess ġuridiku tagħhom fil-proċeduri *qua* sidien tal-*yachts* imsemmija. Iżda oltre għall-fatt li kienu biss dawk fuq elenkati li ppreżentaw l-affidavit tagħhom fil-kawża li almenu ddikjaraw bil-ġurament li huma jirmiġġjaw il-*yacht* tagħhom fil-*marina* msemmija, dawn xorta baqgħu ma ġabu ebda prova

[11] Jirriżulta mill-atti a fol 177 ġie preżentat affidavit ta' ċertu Sheila Dunbar Smyth (ID 12616A) li filwaqt li ddikjarat li hija sid ta' yacht li jirmiġġja fil-marina in kwistjoni. Hija kompliet tgħid hekk – "*When my late husband had purchased this yacht he was informed that this was the usual berth.*" Possibilment ir-referenza hija għall-attur Smyth Dunbar iżda li nġiebet prova ta' żwieġ bejniethom u wisq inqas li dan miet.

konkreta li tikkonferma li huma utenti reġistrati u rikonoxxuti għal dan il-għan eż permezz ta' xi kuntratti jew riċevuti.

Inoltre, kif kompla osserva l-perit legali Dr Ciliberti fir-rapport tiegħu -

"Kull wieħed minn dawn ix-xhieda jiddikjaraw bil-ġurament illi huwa propjetarju ta' inġenju tal-baħar u li dawn ilhom jorbtu dawn l-inġenji tal-baħar fil-marina f'Tax-Xbiex għal diversi snin. Uħud minn dawn l-istess atturi – senjatament Paul Cremona, Emmanuel Micallef, Trevor Sullivan, Joe Grech, John Dalli u Peter Muscat Scerri – jsostnu illi huma kienu jingħataw irċevuta bi kliem li jindika li d-dritt tagħhom li jirmiġġjaw fil-marina kien u għadu wieħed permanenti. Peter Muscat Scerri xehed ukoll bil-ġurament tiegħu illi "kollha kemm aħna konna ffirmajna kuntratt ma' Malta Maritime Authority dak iż-żmien fejn ftehmna li l-perjodu kien "permanenti"[12]*. Għandu jingħad mandanakollu anke fi stat bikri ta' din ir-relazzjoni illi l-ebda kuntratt bħal dan ma jinstab esebit in atti minkejja l-eċċezzjoni u l-kontestazzjoni tad-dritt pretiż mill-atturi da parti tal-Awtorita' konvenuta, dan oltre l-fatt illi minkejja kliem ġeneriku li juża Peter Muscat Scerri jirrizulta ampjament illi : (i) mhux kull min ippreżenta affidavit jgħid li huwa kien jircievi rcevuta bil-kliem : "Contract Type : Permanent"; (ii) ħadd ħlief l-istess Peter Muscat Scerri ma jgħid li kien iffirma xi kuntratt li jikkonċedi dritt permanenti;"*

Għalhekk fil-fehma tal-Qorti kellu raġun il-perit legali jgħid li -

".....għal dawn ir-raġunijiet ma jirriżultax illi għandu mis-sewwa dak li jtennu l-atturi fin-nota ta' sottomissjonijiet u ċioe' illi "kull wieħed mill-atturi ppresentaw affidavit fejn jiddikjara liema hi d-dgħajsa tiegħu u li allura għandu interess f'dawn il-proċeduri", u dan riferibilment għall-eċċezzjoni tan-nuqqas ta' interess ġuridiku mressqa mill-Awtorita'. "

[12] Ara affidavit ta' Peter Muscat Scerri mmarkat Dok. AA

Fil-kuntest tal-eċċezzjonijiet preliminari dwar l-interess ġuridiku ta' kull wieħed mill-atturi fil-kawża l-Qorti tirreferi wkoll għall-proċeduri kostituzzjonali fl-ismijiet **Peter sive Rino Muscat Scerri et vs L-Avukat Ġenerali et deċiżi definittivament mill-Qorti Kostituzzjonali fis-6 ta' Frar 2015**[13] **(**fejn il-maġġor parti tal-atturi fil-kawża odjerna kienu wkoll rikorrenti f'dik il-kawża). Dik il-Qorti kienet ikkonkludiet li, kuntrarjament għal dak pretiż minnhom, l-atturi ma kellhom ebda dritt li jirmiġġaw b'mod permanenti fil-marina ta' Ta' Xbiex u li konsegwentement l-Awtorita' konvenuta kellha d-dritt li tesiġi li l-atturi kellhom jiffirmaw ftehim ġdid b'kundizzjonijiet ġodda jekk huma riedu jibqgħu jirmiġġjaw il-*yachts* tagħhom hemmhekk. Ingħad hekk -

"35. Mill-premess ċertament ma jistax jiġi konkjuż li jirriżulta li ġie stabbilit suffiċjentement li r-rikorrenti għandhom id-dritt pretiż minnhom b'mod u tali li jista' jingħad li l-pretensjoni tar-rikorrenti saret parti mill-possedimenti tagħhom. Din il-prova kienet tispetta lir-rikorrenti iżda, kif jirriżulta mill-premess, il-provi miġjuba minnhom huma skarsi u ekwivoċi għall-aħħar. Apparti li l-provi li nġiebu jirrigwardaw numru verament żgħir fost ir-rikorrenti, l-kwalita` tal-istess provi hi karenti għal kollox.

36. Ir-rikorrenti jistrieħu unikament fuq il-kliem "Contract Type: Permanent" li jidhru stampati fuq ir-riċevuti esibiti. L-istess riċevuti, iżda, ma jistgħux jittieħdu bħala sostitut għall-kuntratt li jidher hemm riferenza għalih fir-riċevuti. Ebda prova ta' tali kuntratt ma saret. Għalhekk anqas jista' jigi inferit xejn dwar it-tifsira tal-kelma "permanent" li tidher fuq l-istess riċevuti. Ċertament "permanent" ma tfissirx "eternal" u l-uffiċjali tal-Awtorita` intimata taw spjegazzoni plawżibbli alternattiva għal dik li jsostnu r-rikorrenti u ċioe` li l kelma "permanent" kienet tintuża biex tiddistingwi il-konċessjonijiet "seasonal" li jingħataw għal perjodi staġjonali u għalhekk temporanji minn dawk li jingħataw għal perjodu intier ta' sena u li setgħu jiġu mġedda minn sena għal sena.

37. Min-naħa l-oħra, jekk il-"kuntratt" li hemm riferenza għalih fir-riċevuti qatt ma eżista iżda l-konċessjoni in kwistjoni kienet dik kif temana mill-liġi ma rriżultat ebda dispożizzjoni inekwivoka tal-liġi li tipprovdi għal konċessjoni ta'

[13] Kopja esibita in atti a fol 34 et seq

rmiġġ ta' natura permanenti fis-sens li jippretendu r-rikorrenti. Ebda rmiġġ għal żmien permanenti ma jissemma' fir-regolamenti tal-1992 dwar iċ-Ċentri ta' Yachting (A.L. 71/1992) li jipprevedu drittijiet (fees) unikament għal żmien temporanju għall-massimu ta' żmien sena u b'rati staġjonali jew bil-ġurnata, bil-ġimgħa, kull ħmistax, jew fix-xahar li tvarja skont l-istaġun.

38. Ir-rikorrenti tal-anqas sa minn meta ppreżentaw ir-rikors tagħhom għall-ħruġ ta' mandat ta' inibizzjoni kienu jafu li l-pretensjoni tagħhom kienet qed tiġi kontestata u reżistita mill-Awtorita` kompetenti u li għalhekk il-leġittimita` tal-pretensjoni tagħhom setgħet tiġi stabbilita biss billi tiġi aċċertata ġudizzjarjament quddiem il-Qorti kompetenti ta' ġurisdizzjoni ordinarja. Ir-rikorrenti, iżda, ma adixxewx lil dik il-qorti qabel intentaw il-proċeduri kostituzzjonali preżenti bil-konsegwenza li sabu ruħhom f'pożizzjoni li ma jistgħux jissodisfaw lil din il-Qorti li huma verament għandhom fost l-assi tagħhom il-possediment konsistenti fid-dritt permanenti għal irmiġġ għal żmien indefinit kif pretiż minnhom. Anzi, is-sentenzi tal-qrati huma pjuttost fid-direzzjoni opposta".

Il-Qorti tikkondividi pjenament wkoll ma dak li qal il-perit legali b'referenza għal din is-sentenza kostituzzjonali –

"Il-provi miġjuba f'din il-kawża huma wkoll skarsi u ekwivoċi, aktar skarsi minn dawk – almenu kif jirriżulta fuq bażi ta' prima facie mis-sentenza li parti minnha ġiet appena riprodotta – prodotti fil-proċeduri li wasslu għas-sentenza appena ċitata, tant illi fil-proċeduri odjerni l-atturi saħansitra naqqsu milli jesebixxu kopja ta' l-irċevuti li jsostnu li huma kienu jingħataw. Illi għal dawn ir-raġunijiet ma nġiebet ebda prova fil-proċedura odjerna li fil-fehma tal-Perit Legali tista' tikkonvinċi lil din il-Qorti f'dawn il-proċeduri sabiex tiddipartixxi mill-konklużjonijiet ikkunsidrati u raġġunti tal-Onorabbli Qorti Kostituzzjonali. Jidher illi minkejja it-twissija tal-Onorabbli Qorti Kostituzzjonali meta irriteniet fis-sentenza tagħha illi kien jenħtieġ preliminarjament li l-leġittimita' tal-pretensjoni tagħhom bbażata fuq il-possediment fost l-assi ta' kull wieħed mill-atturi ta' dritt ta' irmiġġ permanenti tiġi ġudizzjarjament aċċertata quddiem il-Qorti kompetenti, tali talba sabiex dan l-allegat dritt jiġi aċċertat qatt ma saret. Se mai, ma jirriżultax mill-atti proċedurali ta' din il-kawża li tali allegat dritt ġie

aċċertat. Dan ma jistgħax ħlief ifisser illi d-drittijiet li l-atturi jippretendu li jifformaw parti mill-patrimonju tagħhom u li fuqhom huma fondati t-talbiet f'dan il-proċeduri ma jirriżultawx pruvati, u li għalhekk għandu mis-sewwa dak li ttenni l-Awtorita' konvenuta fis-sens illi l-atturi m'għandhomx l-interess ġuridiku meħtieġ sabiex jippromwovu u jmexxu din il-kawża."

Il-Qorti tinnota wkoll li l-atturi ma ġabu ebda prova li turi kambjament fil-pożizzjoni legali tagħhom in segwitu għal din is-sentenza kostituzzjonali. Dan fis-sens li b'ebda mod ma wrew li fil-frattemp huma ffirmaw xi kuntratt ġdid mal-Awtorita' konvenuta bil-kundizzjonijiet ġodda. La l-pożizzjoni tal-atturi għalhekk ma jirriżultax li ġiet sanata b'xi mod, huwa diffiċli għall-Qorti li tifhem fuq liema titolu legali huma jippretendu li qegħdin jirmiġġjaw id-dgħajjes tagħhom ġewwa l-yacht Marina tal-Imsida u kif addirittura *qua* sidien tal-istess dgħajjes u *"utenti tal-marina"* huma qegħdin saħansitra jivvantaw il-pretensjonjiet tagħhom kontra l-Awtorita' konvenuta.

Għal kull buon fini jingħad ukoll li l-fatt waħdu li uħud mill-atturi xehdu fl-affidavit tagħhom li qegħdin jiddepożitaw il-*berthing fees* il-Qorti ma jiskattax l-interess ġuridiku meħtieġ għall-finijiet u effetti tal-liġi a favur dawn l-istess atturi. (Dan apparti l-fatt li lanqas il-prova dokumentarja ta' dawn l-allegati depożiti ma tressqitx).

In fine l-Qorti fermement tirrespinġi l-argument mressaq mill-atturi fin-Nota ta' Sottomissjonijiet tagħhom fejn jittantaw jispostjaw l-azzjoni tagħhom bħala xi *actio popolaris*.

Jingħad in primis li kif inhuwa risaput fil-prinċipji ġurisprudenzjali, kull kawża jeħtieġ tiġi maqtugħa fuq il-kawżali espressi fir-rikors ġuramentat.

Kif qalet din il-Qorti fil-kawża **John Micallef noe vs Jeffrey Mizzi**, deċiża fil-24 ta' Frar, 2012:

"*Huwa prinċipju magħruf illi fl-għoti tas-sentenza l-Imħallef ċivili għandu joqgħod rigorożament fil-limiti tal-kontestazzjoni. Fuq kollox huwa għandu joqgħod strettament għat-termini tal-kawżali u tat-talba kif miġjuba fiċ-ċitazzjoni. Is-sentenza kellha għalhekk tispekkja dik it-talba konsiderata fid-dawl tal-provi prodotti u tal-prinċipji tad-dritt applikabbli għalihom u tenut kont tal-eċċezzjonijiet tal-konvenut. Kif ritenut, ma huwiex leċitu li l-kawża tiġi maqtugħa fuq kawżali differenti minn dik espressa fiċ-ċitazzjoni. Kawżali kif espressa fiċ-ċitazzjoni ma tistax tinbidel tul it-trattazzjoni tal-kawża u l-Qorti għandha toqgħod u tkun konformi mat-termini tad-domandi kif espressi fiċ-ċitazzjoni. Li kieku dan ma jsirx, is-sentenza mogħtija tkun extra petita*".

Huwa ċar għall-Qorti li fil-kawża odjerna l-premessi u t-talbiet tal-atturi fir-rikors ġuramentat huma ppernjati fuq il-bażi li huma qegħdin jaġixxu bħala sidien ta' *yachts* li huma utenti tal-*yacht Marina* f'Ta' Xbiex. Fil-fatt is-sustanza tal-ilmenti tagħhom kif esposti fl-att promotur hija li kawża ta' nuqqas ta' manutenzjoni u tiswijiet fil-marina msemmija da parti tal-awtorita' huma qegħdin ibatu l-konsegwenzi fir-rigward tal-*yachts* tagħhom hemm irmiġġjati partikolarment minħabba periklu lilom ikkawżat.

Fid-dawl tas-suesposti kunsiderazzjonijiet, l-unika konklużjoni li tista' tasal għaliha l-Qorti hija li ħadd mill-atturi ma rnexxielu juri li għandu l-interess ġuridiku meħtieġ sabiex iressaq il-pretensjonijiet tiegħu fil-kawża odjerna.

Għal dawn il-motivi l-Qorti taqta' u tiddeċiedi l-kawża billi –

1. Tilqa' l-ewwel żewġ eċċezjonijiet preliminari tal-Awtorita' konvenuta kif dedotti;

2. Tillibera' lill-Awtorita' konvenuta mill-osservanza tal-ġudizzju;

3. Tiċħad it-talbiet tal-atturi;

4. L-ispejjeż tal-kawża jkunu a karigu tal-atturi solidalment bejniethom.

Onor. Dr. Miriam Hayman LL.D.
Imħallef

Victor Deguara
Dep. Reġ.